

Ortsutvecklingsstrategi

Lundsbrunn

Godkänd av kommunfullmäktige 2025-08-25 § 106

Götene kommun

Innehåll

Inledning	4
Geografi	6
Historia och kulturmiljö	8
Naturmiljö och landskap	11
Bostäder, verksamheter och service	13
Fritid och rekreation	17
Trafik och infrastruktur	19
Sammanfattning Lundsbrunn idag	22
Sammanfattande analys	23
Framtidens Lundsbrunn	24

Inledning

En ortsutvecklingsstrategi är ett planeringsunderlag för kommunen i utvecklingen av Lundsbrunn och en utvecklingsprocess för att ta tillvara lokala initiativ som bidrar till en positiv utveckling på orten och därmed i kommunen som helhet.

Medverkande:

Utvecklingsrådet Lundsbrunn
Elevrådet Lundabyn
Tjänstepersoner Götene kommun
Kommunstyrelsen Götene kommun

Inledning

Här beskrivs varför och på vilket sätt ortsutvecklingsstrategin har tagits fram. Här redovisas också strategiska utgångspunkter från kommunens översiktsplan.

Bakgrund

En förutsättning för att Götene ska fortsätta att vara en attraktiv kommun är att hela kommunen utvecklas. År 2022 biföll kommunfullmäktige en motion från Vänsterpartiet, som föreslog att ortutvecklingsstrategier ska tas fram för Hällekis, Lundsbrunn och Källby. Strategierna syftar till att vara ett underlag till hur orterna ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Under år 2020 initierades ett arbete kring platsutveckling i Lundsbrunn. Platsutveckling innebär att alla aktörer på platsen, dvs kommun, näringsliv, fastighetsägare och föreningar tar gemensamt ansvar för platsens utveckling och skapar en struktur och långsiktig organisation för samverkan. Arbetet startade med att ett lokalt utvecklingsråd sattes ihop, med representanter från kommunen och förenings- och näringslivet i Lundsbrunn.

Arbetet med ortsutvecklingsstrategin är en påkoppling av platsutvecklingsarbetet, där bland annat utvecklingsrådet fungerar som referensgrupp samt att de utförda medborgardialogerna blir en av flera utgångspunkter i det fortsatta arbetet.

Syfte

Ortsutvecklingsstrategin syftar till att skapa en gemensam och förankrad framtidsbild samt stärka Lundsbrunns karaktär och värden. Den ska också utgöra ett aktuellt och användbart planeringsunderlag för respektive ort. Syftet är även att ta tillvara på initiativ och drivkrafter för en positiv utveckling i respektive ort och därmed bidra till en utveckling för kommunen som helhet.

Process

Framtagandet av strategin är gjord i en process där representanter från bygden, tjänstemän och politiker deltar.

1. Första steget i processen sker inom ramen för platsutvecklingsarbetet, där ett lokalt utvecklingsråd sammansätts med representanter från utvald ort.
2. Genomförande av "SB i byn". Sektor samhällsbyggnad flyttar ut till utvald ort och är tillgängliga för invånarna.
3. Workshop med kommunstyrelsen, tjänstepersoner och utvecklingsråd genomförs.
4. Utifrån inkommet material tas ett samrådsförslag fram.
5. Ortsutvecklingsstrategin går ut på samråd.
6. Kommunfullmäktige antar strategin.

Utgångspunkter

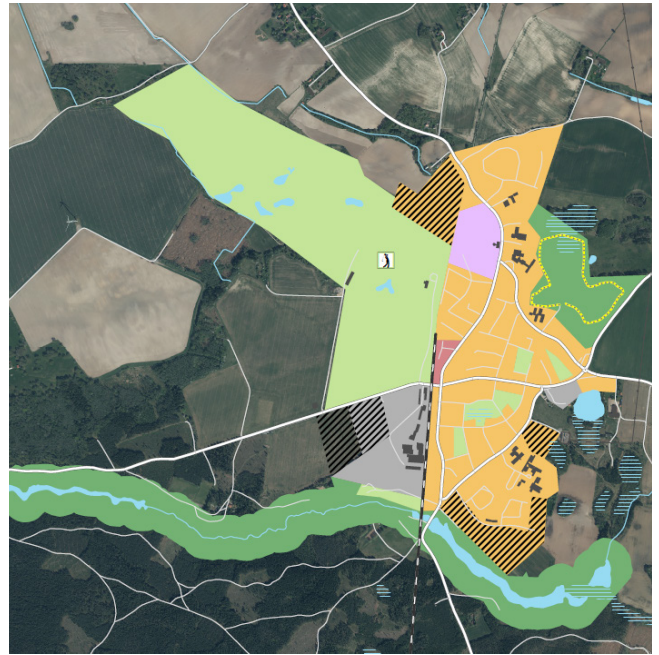
Översiktsplan

Götene kommuns översiktsplan (laga kraft mars 2023) tar avstamp i sex stycken planeringsprinciper. Planeringsprinciperna fastställer på en övergripande och strategisk nivå kommunens förhållningssätt för att främja en hållbar utveckling.

1. Verka för fler bostäder och goda livsmiljöer.
2. Möjliggöra för sociala och hälsosamma livsmiljöer.
3. Stärka näringslivet.
4. Tillvarata natur- och kulturmiljöer.
5. Stå redo för ett förändrat klimat.
6. Främja landsbygden.

I översiktsplanen finns en fördjupad mark- och vattenanvändningskarta för Lundsbrunn. Mark- och vattenanvändningskartan utgår från en sammanvägning mellan olika allmänna intressen för att fastställa lämplig användning för respektive område. Nedan redovisas en sammanfattning av översiktsplanens intentioner för Lundsbrunn:

- Ny bostadsbebyggelse huvudsakligen ske genom exploatering av redan planlagd mark som det finns gott om i Lundsbrunn.
- Verksamhetsmark ska tillskapas väster om befintligt verksamhetsområde vid Häljemovägen
- Exploatering eller andra åtgärder ska inte skada de värden som finns i och i anslutning till vattenområdena.
- Stor hänsyn ska tas vid förändring inom områden som innehåller kulturhistoriska värden.
- Exploatering eller andra åtgärder som riskerar att skada rekreativa eller biologiska värden ska undvikas.

Figur 2, utdrag ur gällande översiktsplan

Götene kommuns vision

I december antog kommunfullmäktige Götene kommuns vision:

"År 2040 är vi Sveriges bästa landsbygdskommun. Det är vi för barnens skull och för att alla som bor här ska kunna leva ett gott liv. Vi står stadigt på egna ben och har ett hjärta som slår för samverkan. Den plats vi kallar vår fortsätter att utvecklas med respekt för historien, med kärlek till naturen och med stort fokus på hållbarhet."

- Sveriges bästa kommun för barnens skull
- Sveriges bästa landsbygdskommun för ett gott liv
- Sveriges bästa landsbygdskommunen med ett hjärta som slår för samverkan
- Sveriges bästa landsbygdskommun utvecklas med respekt för vår historia, med kärlek till naturen och med stort fokus på hållbarhet"

Geografi

I detta avsnitt beskrivs Lundsbrunns läge i kommunen, dess befolkningssammansättning och markägförhållanden.

Läge och karaktär

Lundsbrunn är beläget i ett jordbrukslandskap 8 kilometer söder om Götene och 13 kilometer norr om Skara. Närområdet präglas av jordbruksmark och även av naturreservatet vid Mariedalsån.

Lundsbrunn har en historia som anrik kurort med anor från 1720-talet. Flera bostadshus i Lundsbrunn, uppförda kring slutet av 1800-talet och början av 1900-talet, kännetecknas av påkostad panelarkitektur med konstnärliga fönsterspröjs, verandor och lövsågerier. Många av dessa byggnader finns bevarade och bidrar till ortens unika byggnadskaraktär. Bostadsbebyggelsen tillkom huvudsakligen efter

1887 då Lundsbrunn fick en järnvägsförbindelse via Skara–Kinnekulle–Vänerns Järnväg som ännu finns kvar i form av en museijärnväg.

Befolkning

I Lundsbrunn med omnejd bor 901 (2024) invånare. Befolkningsantalet har legat kring 900 invånare de senaste 30 åren.

Markägförhållanden

Götene kommun är en stor markägfare i Lundsbrunn och äger cirka 70 hektar mark.

Översiktskarta

Väg 2711
Götene

Resorten

Golfbana

Historia och kulturmiljö

I Lundsbrunn finns flera äldre byggnader och kulturhistoriskt värdefulla miljöer som berättar om ortens historia samt bidrar till dess karaktär.

Wy över Lundsbrunn, 1920-talet.

Historia

Lundsbrunns tätort har sina rötter djupt förankrade i den hälsokälla som upptäcktes på 1720-talet och snabbt blev ett populärt besöksmål för brunnsgäster. Denna källa lade grunden för ortens identitet som kurort och har präglat dess utveckling under flera århundraden. På 1740-talet var bebyggelsen runt källan sparsam, med endast ett fåtal byggnader. Under de kommande decennierna utvecklades brunnsområdet successivt, och nya byggnader uppfördes, bland annat lasarett, badhus och hotell, som förstärkte områdets attraktionskraft som hälsodestination.

En betydande förändring inträffade 1881, då ett område sydväst om brunnen, kallat Brunnsborg, avsöndrades från Mariedals slott. Detta område delades upp i tomter som såldes till privatpersoner, vilket lade grunden för en framväxande samhällsbildning. Lundsbrunns tillväxt tog ytterligare fart 1887 när järnvägen drogs fram till orten, vilket underlättade resande och transporter. Detta ledde till ett rejält uppsving i bostadsbyggnationen och förstärkte Lundsbrunns position som både en boendeort och ett kurortscentrum. Även om järnvägen lades ner 1984 lever dess arv vidare genom museijärnvägen, som idag trafikerar sträckan mellan Lundsbrunn och Skara.

Kurortstraditionen lever fortfarande kvar i Lundsbrunn, mer än 300 år efter dess början. En modern resortanläggning förvaltar och vidareutvecklar denna tradition. Många av de historiska byggnaderna finns kvar och vittnar om ortens långa historia som kurort. Bland dessa märks Hedvigsdal, Rudbecksdal, Sörbodal, , Allmänna Lasarettet och Gamla Badhuset, som tillsammans med Piperska huset bildar en unik miljö där det förflutna möter nutiden.

Kulturmiljö

Riksintresse för kulturmiljövård

Området kring Mariedals egendom, cirka 2 kilometer väster om Lundsbrunn utgör riksintresse för kulturmiljövård. Riksintressets värdekärnor består av Mariedals slott med ekonomibyggnader, arbetarbostäder, ekhagar, anläggningar för tegelbruk, kraftverk och sågverk samt Ova medeltida kyrka.

Skyddade kulturhistoriska byggnader och miljöer

Av särskilt kulturhistoriskt värde är byggnadsminnet Jacquette du Rietz stiftelse som omfattar det s.k. Piperska lazarettet byggt år 1817 i nyklassicistisk empirestil, samt en rödfärgad timmerbyggnad från 1820 som fungerat som köksbyggnad väster om huvudbyggnaden.

Ova kyrka och Ledsjö kyrka är ett kyrkliga kulturminnen och skyddas av Kulturmiljölagen.

Götene kommun har år 1977 utfört en kulturmiljöinventering. Inventeringen innehåller cirka 25 olika objekt i Lundsbrunn som i olika omfattning bedöms vara kulturhistoriskt värdefulla. År 2024 utfördes ytterligare en inventering där flera områden i Lundsbrunn är omnämnda.

Fornlämningar

I och kring Lundsbrunn finns flertalet fornlämningar. Huvudsakligen rör det sig om vägvisarstenar som finns utplacerade längs med Mariedalsvägen och Lundvägen. Det finns också ett gravfält vid Köpmangatan (L1962:8478).

Gamla badhuset, byggt 1914.

Byggnadsminnet vid Piperska, byggt 1817.

Mariedals slott, byggt på 1660-talet.

Kulturmiljö

Omnämnda byggnader i den kulturhistoriska inventeringen (1977)

Fornlämningar

Byggnadsminne

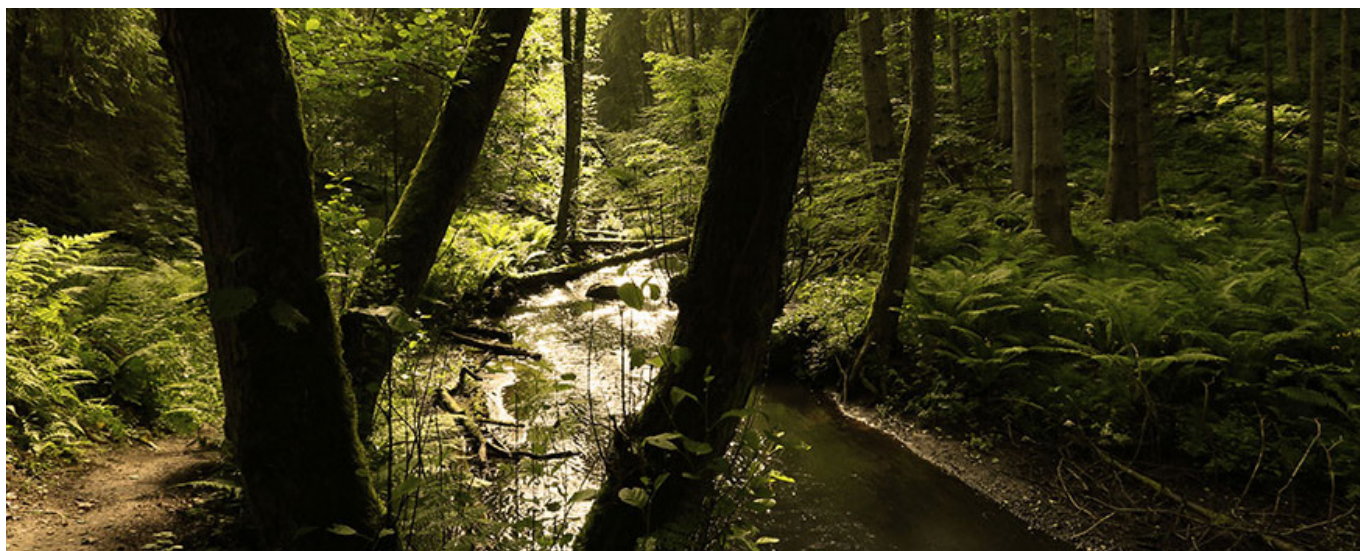
Områdesavgränsning kulturmiljöprogram
2025

Mariedals slott

Naturmiljö och landskap

Lundsbrunn ligger i ett öppet jordbrukslandskap mellan Götene och Skara. Mariedalsån sträcker sig i öst-västlig riktning strax söder om tätorten.

Grönstruktur

I Lundsbrunn finns områden med högt bevarande- och rekreativvärde. Dels utmed Mariedalsån med spektakulära ravinsluttningar som är beklädda med urskogsartad lövblandskog. Utmed naturreservatet finns en anlagd led, ”Sörboleden”. Tätortsnära skog med elljusspår finns i direkt anslutning till resorten.

Riksintresse naturvård

Delar av ytan i anslutning till Mariedalsån omfattas av riksintresse för naturvård enligt Miljöbalken 3 kap 6 §. Riksintressets värdekärnor utgörs särskilt av skyddsvärda biotoper.

Naturskydd

Strax söder om Lundsbrunns tätort finns Mariedalsån vars kringliggande miljö delvis omfattas av Natura 2000 samt utgör ett naturreservat.

Strandskydd

Utmed Mariedalsån samt vissa mindre vattensamlingar och bäckar råder strandskydd på 100 meter från strandlinjen. Strandskyddet syftar till att skydda djur och växtliv samt att säkra allmänhetens tillträde till stranden.

Våtmark

Våtmarker är bland de mest artrika miljöer i Sverige och är viktiga för den biologiska mångfalden. Våtmarker har även förmågan att binda koldioxid vilket bidrar till arbetet att bromsa klimatförändringar. En riksomfattande våtmarksinventering startades av naturvårdsverket i början av 1980-talet. Skaraborg inventerades under åren 1981-1985. Värdefulla våtmarker finns i anslutning till Mariedalsån, Dalaholmssjön och Kaspiska havet.

Naturmiljö

Riksintresse för naturvård

Naturreservat

Värdefull våtmark

Natura 2000

Bostäder, verksamheter och service

I Lundsbrunn bor man lantligt med bra förbindelser till närliggande orter. Det finns flertalet näringsidkare och en god service.

Bostäder

Befintlig bebyggelse

Bebyggelsen i Lundsbrunn präglas av en karaktär, troligvis påverkad av kurortsmiljön och dess arkitektur. Denna historiska miljö bidrar till ortens identitet. När det gäller bostäder dominerar friliggande villor i 1,5 plan, vilket ger området en småskalig känsla. Det finns även inslag av parhus och flerfamiljshus, dock i mindre omfattning, vilket tillför en viss variation till bostadsutbudet.

Mycket av den äldre bostadsbebyggelsen i Lundsbrunn har sitt ursprung från järnvägens ankomst 1887. Dessa bostäder kännetecknas av sekelskiftesarkitektur, med tidstypiska detaljer

och materialval. Kurortens arkitektur har sannolikt fungerat som en inspirationskälla.

Den största delen av bostadsutvecklingen i Lundsbrunn skedde dock mellan cirka 1960 och 1985. Denna period präglades av både förtätning av befintliga områden och utveckling av helt nya bostadsområden. Under denna tid etablerades flera moderna bostäder, som idag utgör en betydande del av Lundsbrunns bostadsbestånd. Det senaste tillskottet i bostadsutvecklingen är "Brunnsbyn", ett bostadsområde som byggdes på 1990-talet och som knyter an till ortens naturnära läge och starka koppling till golfbanan.

Ett av Lundsbrunns mindre och välbevarade hus.

Tidstypisk funkisvilla.

Bebyggelse i "Brunnsbyn" på 1990-talet.

Hotell Sörbodal. Byggt under 1810-talet.

Service

Skola och förskola

I Lundsbrunn finns en förskola och en F-6 skola. I dagsläget (2025) går 62 barn på förskolan (kapacitet 90 barn) och 151 barn på F-6 skolan (kapacitet 200 barn).

Vård och äldreomsorg

Närmaste vårdcentral ligger i Götene. Det finns möjlighet till trygghetslägenheter i Lundsbrunn, dessa inriktar sig mot personer som är över 65 år.

Handel

Centralt i Lundsbrunn, utmed väg 2711, finns en mataffär. I anslutning till mataffären finns även en pizzeria, frisörsalong, bensinmack och Rydénka huset som inhyser både café, pub och galleri.

Lundsbrunns Resort erbjuder boende, spabehandlingar och mat. I anslutning till resorten finns ett gym. På golfbanan finns restaurang och golfshop.

Verksamheter och arbetsplatser

Lundsbrunn har en stark entreprenörsanda med flera små och medelstora företag inom hantverk, bygg, handel och andra tjänstesektorer.

De flesta förvärvsarbetande arbetspendlar ut från orten, antingen till andra delar av kommunen eller till närliggande kommuner.

Bostäder, service och verksamheter

Bostäder

Verksamheter

Fritid och rekreation

I Lundsbrunn finns en aktiv och drivande samhällsförening som ordnar olika typer av aktiviteter som skapar sammanhållning på orten.

Föreningsliv

I Lundsbrunn finns en samhällsförening som arbetar aktivt med att anordna aktiviteter och driver utvecklingsfrågor på orten. Bygdegården används som möteslokal för föreningen och den hyrs också ut till exempelvis bröllop och fester.

Lundsbrunns Golfklubb är en populär golfklubb med spelare från hela Skaraborg. Klubben bildades år 1990 och golfbanan invigdes 1992.

Föreningen Skara-Lundsbrunns järnvägar startade 1967 och anordnar populära turer längs med järnvägen mellan Skara och Lundsbrunn.

År 2019 byggdes en padelhall i Lundsbrunn. Efter högt tryck på banorna byggdes hallen ut 2020. I samband med utbyggnationen bildades också Lundsbrunns padelklubb.

Vandrarklubben i Lundsbrunn startades år 1994. Huvudsyftet med klubben är att medlemmarna ska kombinera motion och naturupplevelse.

Sedan år 2021 finns en discgolf-bana längs med elljusspåret i Lundsbrunn. Samma år bildades föreningen Lundsbrunn Disc Golf Club.

Lundsbrunns IF är den lokala fotbollsklubben som huserar på Sörbovallen.

Gymnastiksal finns i anslutning till Lundsbrunns F-6 skola.

Rekreation och mötesplatser

I anslutning till Mariedalsån finns Sörboleden, en mycket populär vandringsled som tack vare sitt skyddade läge i dalen, bildar en naturskön och spektakulär miljö.

Strax öster om resorten ligger ett elljuspår som används flitigt av ortens invånare.

Brunnsparken ligger som ligger på resortens fastighet utgör en mycket naturskön plats med stora ädelövsträd och promenadstigar.

Längs med järnvägen finns ortens enda lekplats (nybyggd 2024).

Vid den lilla parkytan invid järnvägsövergången finns sedan 2021 ett konstverk av Edna Cers och Martin Hansson.

Fritid och rekreation

Mötesplatser

Lekplats

Idrottsplats

Motionsspår

Vandringsled

Golfbanan

Bygdegården

Resortens utemiljöer

Discgolfbana

Stationsparken

Museijärnväg

Livsmedelsbutik, pizzeria & café

Mindre parkyta med konstverk

Padelhall

Dala kvarn & vandringsled längs
Marjedalsån

Infrastruktur

Lundsbrunn har ett bra läge utmed Europaväg 20 som möjliggör smidig pendling till andra orter.

Bilnät och vägnät

I Lundsbrunn finns statliga, kommunala och enskilda vägar. Beroende på hur väghållaransvaret ser ut finns olika möjligheter att genomföra åtgärder på och i anslutning till befintliga vägar.

Där kommunen inte är väghållare är möjligheterna att genomföra eventuella framtida åtgärder begränsade. Samverkan behöver då ske ansvarig väghållare.

Statliga vägar

Väg 2705 är en statlig väg (Mariedalsvägen/Häljemovägen) som går genom Lundsbrunn i öst-västlig riktning. Vägen hade vid den senaste mätningen en årsdygnstrafik (ÅDT) på 565 fordonsrörelser per dygn.

Väg 2709 (Brunnsvägen/Dalavägen) är också statlig. Den sträcker sig i nord-sydlig riktning genom Lundsbrunn. Denna väg är att betrakta

som huvudled genom orten. ÅDT på denna väg låg vid senaste mätningen på cirka 800 fordonsrörelser per dygn.

Även väg 2711 (Ledsjövägen) är en statlig väg. Vägen sträcker sig i nord-sydlig riktning i ortens östra del. ÅDT låg på 530 fordonsrörelser vid senaste utförda mätningen.

Hastigheten är 50 km/h genom hela Lundsbrunn.

Kommunala vägar

Götene kommun är väghållare för gatunätet i Lundsbrunn. Många av bostäderna i Lundsbrunn ligger i anslutning till en kommunal gata.

Enskilda vägar

Samtliga vägar utöver det statliga och kommunala vägnätet är enskilda.

Gång- och cykeltrafik

Idag finns det främst cykelvägar vid skolan i Lundsbrunn samt längs Ledsjövägen. Längs Mariedalsvägen finns en liten remsa på både sidor av vägen som är avsatt för cyklister. Denna remsa bedöms inte som cykelväg utan som ett cykelstråk i blandtrafik. Invånarna i Lundsbrunn cyklar främst i blandtrafik för att kunna nå de identifierade målpunkterna.

Det går även att ta sig med cykel till Götene via den gamla banvallen. Den snöröjs dock inte.

Kollektivtrafik

Buss

I Lundsbrunn finns tre stycken hållplatser och orten trafikeras av en busslinje. Restiden mellan Lundsbrunn (Dalaholms hållplats) och Götene busstation är drygt 10 minuter och mellan Lundsbrunn och Skara drygt 20 minuter.

Utöver skolelever är det förhållandevis få påstigande resenärer på samtliga hållplatslägen. Det finns även möjlighet till närtrafik.

Teknisk försörjning

Vatten, spill och dagvatten

Hela Lundsbrunns tätort ingår i verksamhetsområde för vatten och avlopp. Verksamhetsområdet omfattar spill-, dricks- och dagvatten.

Bredband

Tillgången till höghastighetsbredband i Lundsbrunn är god.

Avfall

Närmaste återvinningsstation för förpackningar finns i anslutning till Lundvägen och återvinningscentral finns i Götene.

Infrastruktur

- Statlig väg
- Kommunal väg
- Enskild väg
- GC-väg
- Busshållplats

Sammanfattning Lundsbrunn idag

Här redovisas en övergripande sammanfattning om vilka värdekärnor som präglar Lundsbrunn som tätort idag.

Entreprenörssamhället Lundsbrunn

En unik aspekt av Lundsbrunn är den gemensamma entreprenörsandan som präglar både företagare och invånare. Många av ortens invånare är inte bara engagerade i sina egna liv och arbeten, utan tar också aktivt del i samhällsutvecklingen. De är drivna att skapa positiva förändringar, inte bara för sin egen del utan för hela ortens framtid. Genom initiativ, samarbete och ett stort engagemang bidrar de till en miljö där nya idéer och projekt snabbt kan förverkligas.

Hälsosamhället Lundsbrunn

Lundsbrunn är en plats med en lång tradition som kurort, där ortens historia och nutid förenas för att skapa en miljö som främjar hälsa och välbefinnande. Ursprungligen känd för sina naturliga källor som användes för medicinska behandlingar sedan 1700-talet, fortsätter Lundsbrunn att vara en plats för återhämtning och hälsovård än idag. Både genom en modern resort, men också genom ett utbud av aktiviteter som möjliggör en hälsosam livsstil.

Det naturnära samhället Lundsbrunn

Lundsbrunn är ett samhälle som präglas av sin närhet till naturen, med Mariedalsåns naturreservat som en av de största tillgångarna. Naturreservatet erbjuder en vandringsled som börjar i en imponerande ravin, skapad av ett stort jordskred vid slutet av istiden, vilket ger området en särskild geologisk och historisk karaktär.

Inom tätorten finns Brunnsparken, en grön och fridfull plats vid Lundsbrunns Resort. Parken är kantad av storslagna gamla bokar och inbjuder till lugna promenader och avkoppling. Den fungerar som en naturlig mötesplats för ortens invånare och bidrar till Lundsbrunns gröna och lugna miljö.

För många Lundsbrunnsbor är det just kombinationen av lättillgänglig natur och möjligheter till rekreation som gör orten så attraktiv. Mariedalsåns naturreservat och Brunnsparken är centrala delar av Lundsbrunns identitet och en viktig anledning till att både boende och besökare uppskattar området.

Sammanfattande analys

Här sammanfattas Lundsbrunns styrkor, förbättringsområden, möjligheter samt hot. Punkterna nedan är en sammanfattning av tidigare beskrivna förutsättningar och övrigt som framkommit under arbetets gång, t.ex inspel från elevrådet på Lundsbrunns skola och workshops med Lundsbrunns utvecklingsråd, kommunstyrelsen i Götene samt tjänstepersoner i Götene kommun.

Styrkor

- Det naturnära läget vid Mariedalsån
- Samhällsservice
- Kommersiell service
- Stark entreprenörskultur
- Kulturutbud
- Geografiska läget i Skaraborg
- Bra kommunikationer
- Kulturhistoria
- Starkt föreningsliv
- Stort engagemang från invånare
- Resorten
- Vacker arkitektur & idylliska miljöer
- Museijärnvägen

Förbättringsområden

- Svag bostadsmarknad
- Bostäder för äldre
- Brist på lägenheter
- Kollektivtrafik (särskilt mot Lidköping)
- Mötesplatser och aktiviteter för ungdomar
- Få sammanhängande gångstråk med sittplatser
- Trafik genom centrum
- Centrummiljön
- Skötsel på allmänna ytor
- Ingen kommunal verksamhetsmark
- Luckor i gång- och cykelvägnet

Möjligheter

- Stora etableringar i närområdet
- Turism
- Attraktivt boende
- Elektrifieringen av industrin
- Engagemang för ortens utveckling
- Nya ägare resorten
- Marknadsföring av orten
- Bättre grönyteskötsel
- Utveckla kulturmiljöerna i samhället
- Utvecklade stråk och gc-vägar

Hot

- Åldrande befolkning
- Minskade barngrupper
- Urbanisering
- Arbetsplatser försvinner
- Minskat underlag till kommunal service
- Bristande engagemang
- Konjuktursvängningar och inflation
- Ökad brottlighet
- Skredrisk vid ån
- Avsaknad av kunskap kring de kulturhistoriska värdena

Framtidens Lundsbrunn

I detta avsnitt redovisas inom vilka områden som insatser kan göras för att Lundsbrunn ska bli en bättre tätort att bo, leva och verka i. Föreslagna fokusområden utgår ifrån det som inkommit under medborgardialoger, enkätsvar, workshops samt från tidigare kända förutsättningar. I figuren nedan redovisas Götene kommuns vision fram till 2040.

Götene kommuns vision är utgångspunkt för de 7 fokusområden som redovisas i detta dokument. Fokusområdena redovisas på en övergripande nivå med en tidshorisont på upp till 25 år.

Götene kommuns vision

Götene 2040, Sveriges bästa landsbygdskommun

Sveriges bästa
landsbygdskom-
mun för barnens
skull

Sveriges bästa
landsbygdskom-
mun för ett gott
liv

Sveriges bästa
landsbygdskom-
mun med ett
hjärta som slår för
samverkan

Sveriges bästa
landsbygdskom-
mun utvecklas med
respekt för vår
historia, med kärlek
till naturen och med
stort fokus på håll-
barhet

Fokusområden i Ortutvecklingsstrategi för Lundsbrunn

1.

Möjliggöra för
nya bostäder i
attraktiva lägen

2.

Öka
trafiksäkerheten

3.

Utvecklade
mötesplatser

4.

Utvecklade stråk
och tillgång till
grönområden

5.

Meningsfull fritid

6.

Klimatanpassning
och hållbar
utveckling

7.

Utveckla arbe-
tet med plats-
utveckling och
marknadsföring

1. Möjliggöra för nya bostäder i attraktiva lägen

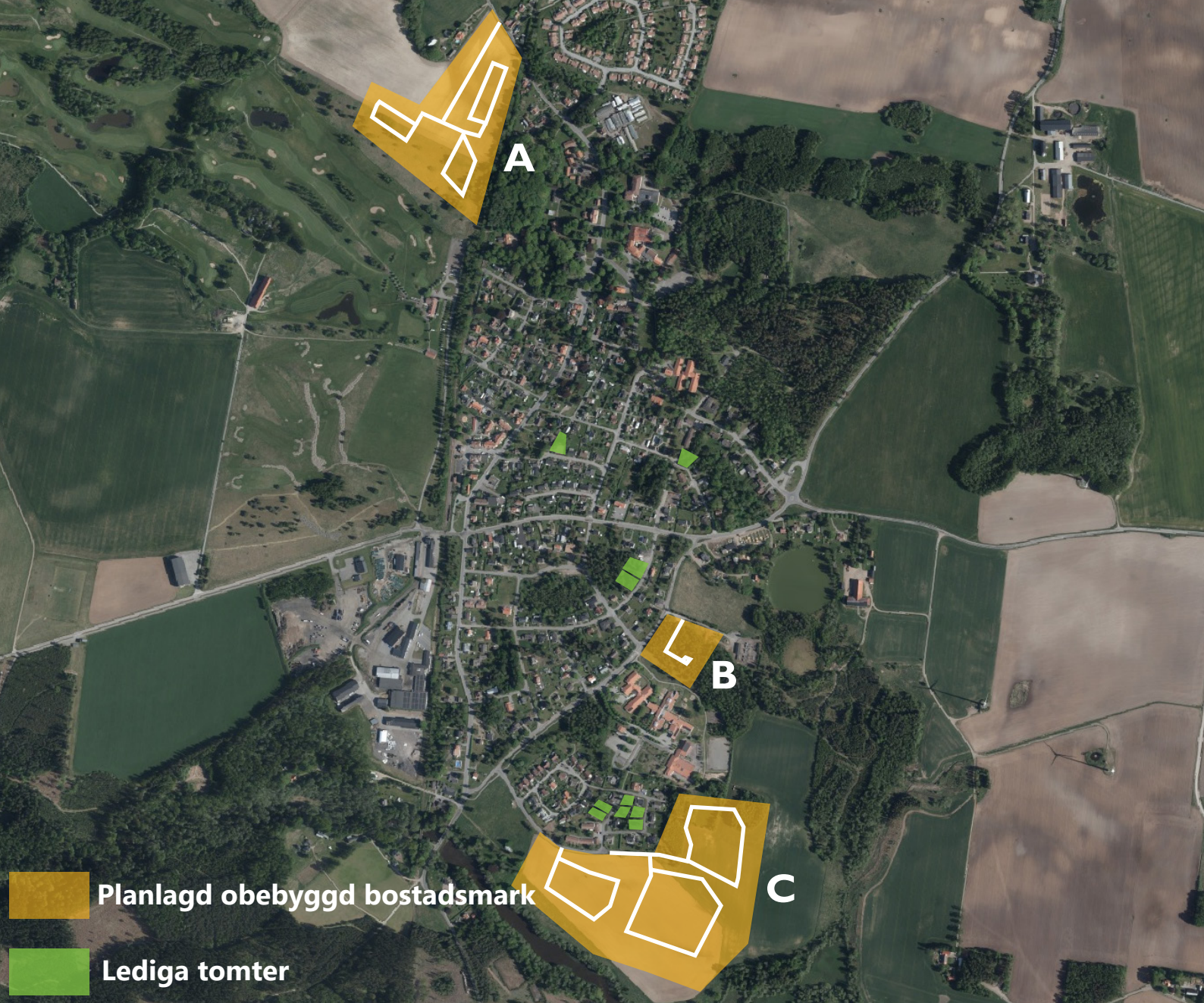
Lundsbrunn har med sitt strategiska läge i Skaraborg, starka lokala drivkrafter för utveckling och goda kommunikationer till de flesta närliggande orter, bra förutsättningar att tillskapa attraktiva boenden. Att möjliggöra för fler att leva och bo i Lundsbrunn är viktigt när både Götene kommun och hela Skaraborg har ambitiösa befolkningsmål. Fler bostäder är en viktig faktor för ortens utveckling och möjliggör bibehållen och utvecklad kommunal och kommersiell service.

I Lundsbrunn finns idag främst friliggande villabebyggelse men ett större utbud av andra boendeformer och boendetyper efterfrågas för att få till en ökad variation.

Potential i planlagd mark

I Lundsbrunn finns det planerad bostadsmark som av olika anledningar inte blivit bebyggd. Totalt finns det möjlighet till ungefär 200 bostäder i gällande detaljplaner.

Det finns också så kallade "strötomter" i Lundsbrunn. Det är enstaka tomter i uppbyggda bostadsområden som inte blivit sålda eller bebyggda. Götene kommun äger dessa tomter. Totalt finns 10 stycken strötomter. 8 av dessa ingår i Götene kommuns strötomtskampanj.

I kartan ovan redovisas både lediga tomter och planlagd obebyggd bostadsmark. De planlagda obebyggda områdena har fått varsin benämning och en kort förklaring nedan:

A. Område A, även kallad etapp 2 av Golfbyn. Ligger ett stenkast från golfbanan. Detaljplanen antogs år 2011 och möjliggör cirka 45-60 bostäder. Både friliggande villor och tvåbostadshus (parhus) möjliggörs i 1 våning. Marken ägs av Götene kommun.

Genomförbarhet: Detaljplanen bedöms vara svår att genomföra på grund av stor andel gata i förhållande till antalet bostäder. Dessutom oflexibel byggrätt. Detaljplanen bör ändras för att området ska kunna exploateras.

B. Område B ligger direkt norr om skolan och öster om Lundvägen. Detaljplanen är från år 1992 och möjliggör cirka 10-20 bostäder i form av friliggande villor alternativt radhus i högst 1 våning. Marken ägs av Götene kommun.

Genomförbarhet: Området är avstyckat och klart. Dock ej utbyggd infrastruktur.

C. Område C är ett större planlagt område i södra delen av Lundsbrunn. Detaljplanen är från år 1979 och möjliggör max cirka 100 bostäder i form av friliggande villor/parhus/radhus i högst 2 våningar. Marken ägs av Götene kommun.

Genomförbarhet: Detaljplanen bedöms fungera än idag. Däremot behöver sannolikt flera frågor utredas vidare. Exempelvis dagvatten.

2. Öka trafiksäkerheten

I flera forum har det lyfts att trafiksäkerheten upplevs som ett problem i Lundsbrunn. Frågan är viktig för att Lundsbrunn ska vara en trygg och attraktiv ort. Trafikverket är idag väghållare för genomfartsvägarna genom orten, vilket begränsar kommunens möjligheter till åtgärder.

Dialog med Trafikverket

Kommunen har en aktiv dialog med Trafikverket om bland annat trafiksäkerhetsfrågor. I det forumet kan invånarnas synpunkter och behov framställas och diskuteras. En gemensam trafiksäkerhetsanalys kan vara ett värdefullt verktyg för att identifiera problemområden och enas om möjliga lösningar, till exempel hastighetsreducerande åtgärder eller förbättrad belysning.

Påverkansarbete och ansökningar till Trafikverket

Kommunen kan göra formella ansökningar till Trafikverket för att få till specifika åtgärder, som hastighetsbegränsningar, övergångsställen och säkerhetsanordningar som trafikljus eller vägreferer. En sådan ansökan behöver föregås av ett utredningsarbete för att säkerställa att rätt typ av åtgärd görs på rätt plats.

Åtgärder för att påverka trafikbeteende

En stor del av trafiksäkerhetsproblematiken i Lundsbrunn bottnar i bilisternas beteende på de större vägarna, där höga hastigheter, bristande hänsyn till fotgängare och cyklister, samt bristande respekt för trafikregler kan skapa en otrygg miljö. För att förändra detta kan kommunen arbeta med flera strategier som syftar till att öka medvetenheten och påverka trafikbeteendet.

Genom informationskampanjer kan man öka medvetenheten om säkerhet, och digitala hastighetsskyltar kan hjälpa bilister att anpassa sin hastighet. Kommunikationsinsatser med uppmaningar om försiktig körning, särskilt vid högtider eller skollov, kan också bidra. Genom att engagera lokalsamhället, som skolor och företag, kan man skapa en norm kring tryggt trafikbeteende.

3. Utvecklade mötesplatser

Mötesplatser är en viktig del av en orts livsmiljö och har en central roll i att skapa sociala, funktionella och inkluderande miljöer för invånarna. För att säkerställa att dessa mötesplatser fungerar väl och möter behoven hos alla invånare, är det viktigt att genomföra en fördjupad utredning. Denna utredning bör kartlägga de mötesplatser som redan finns i orten, bedöma hur dessa kan utvecklas och förbättras, samt identifiera lämpliga områden för nya mötesplatser. Vidare bör utredningen ta fram förslag på vad de nya mötesplatserna ska innehålla för att tillgodose olika behov och skapa funktionella och attraktiva ytor.

Vid utvecklingen av mötesplatser är det avgörande att de är tillgängliga för alla, vilket innebär att både fysiska och sociala hinder ska beaktas. Mötesplatserna ska vara inkluderande

och tillgodose behovet hos alla grupper i samhället, oavsett ålder, bakgrund eller funktionsförmåga. Dessutom bör möjligheten att integrera konstnärlig gestaltning i dessa mötesplatser övervägas, eftersom konst kan bidra till att skapa en mer levande och inbjudande atmosfär som lockar människor att vistas där och umgås.

Stationsparken

Ett exempel på en yta som skulle kunna utvecklas till en attraktiv och funktionell mötesplats är det område som kallas Stationsparken, som ligger i anslutning till den nya lekplatsen vid stationsområdet. Denna plats har en strategisk position, nära både boende och kollektivtrafik, vilket gör den lättillgänglig för både barn, unga och vuxna. Genom att utveckla denna yta ytterligare kan den bli en naturlig samlingspunkt för olika åldersgrupper och aktiviteter.

4. Utvecklade stråk och tillgång till grönområden

Tillgängliga och välutformade stråk samt närhet till grönområden är avgörande för ett trivsamt och hållbart samhälle. I Lundsbrunn finns stora möjligheter att stärka kopplingarna mellan olika delar av orten genom att utveckla gång- och cykelvägar, skapa tryggare rörelsemönster och förbättra tillgången till rekreativa grönområden.

Potential på kommunalägd mark

Flera idag otillgängliga platser har potential att utvecklas till tillgängliga miljöer med sittplatser och växtlighet, vilket gör dem mer attraktiva för invånare. Naturstigar och blomsterängar främjar både biologisk mångfald och rekreation, medan sittplatser och lekotoper uppmuntrar sociala möten. Sådana insatser gör grönområdena till en mer integrerad del av Lundsbrunns samhällsliv och skapar ett sammanhängande nätverk som stärker både miljön och livskvaliteten.

Stärkt koppling till Mariedalsån

Mariedalsåns naturreservat är en stor tillgång för Lundsbrunn. En naturskön gångväg längs järnvägen kan stärka kopplingen mellan tätorten och reservatet, men säkerhetsavstånd måste beaktas. Vidare utredning krävs för att säkerställa genomförbarheten.

Exempel på stråk som kan utvecklas

Golfbanan är en viktig del av Lundsbrunns identitet och besöksmål, men upplevs idag som avskild från samhället. För att stärka kopplingen mellan orten och anläggningen föreslås att en säker och tillgänglig passage över järnvägen utreds.

Den tidigare banvallen, som idag utgör en gång- och cykelväg från Götene, avslutas i dagsläget vid väg 2711. För att skapa ett mer sammanhängande stråk bör möjligheten att förlänga vägen längs järnvägen och ansluta till det befintliga gång- och cykelnätet utredas.

Det bör vidare undersökas om tätorten kan anknytas till de befintliga lederna i närheten av Lundsbrunn. En sådan anknytning skulle göra lederna mer lättillgängliga för invånarna och bidra till en starkare koppling till det omgivande landskapet.

5. Meningsfull fritid

För att stärka Lundsbrunn som en attraktiv boendeort och besöksmål är det viktigt att utveckla och göra det redan goda utbudet av rekreations- och aktivitetsmöjligheter tillgängligt för fler. Lundsbrunnborna lyfter särskilt fram att det saknas aktiviteter för unga.

Fritidsgård

I Lundsbrunn finns en fritidsgård för barn och unga – en viktig del av ortens fritidsutbud. För att den ska förbli en levande mötesplats krävs långsiktiga insatser från kommunen, inklusive översyn av lokaler, resurser och driftkostnader. Det är också viktigt att involvera ungdomar i verksamhetens utveckling och stärka samarbetet med lokala aktörer för att erbjuda ett varierat och relevant utbud. varierat och relevant aktivitetsutbud.

Öka möjligheten för spontanaktiviteter

För att främja spontanaktiviteter för både unga och äldre i Lundsbrunn kan kommunen skapa fler öppna, flexibla platser som uppmuntrar till både fysisk aktivitet och socialt umgänge. Genom att utveckla ytor där både unga och äldre kan samlas för att själva organisera och delta i aktiviteter, kan man ge dem möjlighet att vara aktiva och interagera utan behov av förberedelser eller formella arrangemang.

Det är viktigt att inleda en tidig dialog med invånarna för att ta reda på hur en sådan yta bör utformas och vad den ska innehålla.

6. Klimatanpassning och hållbar utveckling

Att långsiktigt arbeta med att bromsa och vända den klimatpåverkan vi idag orsakar genom utsläpp, val av energikällor, resursanvändning med mera, är en av Götene kommuns största utmaningar. Flertalet klimatanpassningsåtgärder är lämpliga att genomföra i Lundsbrunn

Medborgardialog

För att stärka klimatarbetet i Lundsbrunn kan medborgardialoger fokusera på att utbilda och engagera invånarna kring vad de själva kan göra för att bidra. Medborgardialoger kan arrangeras där information om konkreta ämnen framförs, till exempel som energieffektivisering och hur man klimatanpassar sin fastighet.

Utöver detta kan invånarna involveras i workshops där de får lära sig om enkla och praktiska åtgärder, som att öka biologisk mångfald i sina trädgårdar genom att plantera pollinerarvänliga växter, eller minska avfall genom kompostering.

Biologisk mångfald & ekosystemtjänster

Det finns potential med att utveckla arbetet med ekosystemtjänster och biologisk mångfald i Lundsbrunn, särskilt med sina många gröna ytor. För att identifiera de mest lämpliga områdena för åtgärder krävs en fördjupad utredning som kartlägger naturvärden och analyserar ekosystemtjänster. Genom att anlägga blomsterängar, våtmarker och gröna korridorer kan den biologiska mångfalden stärkas samtidigt som rekreationsvärden förbättras.

Dala kvarn

Området runt Dala kvarn behöver på sikt bli mer robust mot klimatförändringarnas effekter, samtidigt som de ekologiska förutsättningarna i ån stärks. Vidare utredning är nödvändig för exakta åtgärdsförslag. Platsens natur och kulturvärden behöver beaktas i det arbetet.

Lundsbrunn

Figur över processen med platsutveckling

7. Utveckla arbetet med platsutveckling och marknadsföring

En viktig del i Lundsbrunns utveckling är att fortsätta det påbörjade arbetet med platsutveckling och att utöka marknadsföringsinsatserna för orten.

Platsutveckling Lundsbrunn

Syftet med platsutvecklingsarbetet är att skapa en gemensam utvecklingsprocess för Lundsbrunn. Syftet är också att skapa en struktur och organisation för samverkan mellan kommun, näringsliv, fastighetsägare och föreningar för att ta ett gemensamt ansvar för ortens utveckling. Det lokala utvecklingsrådet tar tillsammans med kommunen fram en handlingsplan med aktiviteter som ska ses över regelbundet. Viktigt att notera är att varje enskild aktivitet beslutas av den part som har rådighet över frågan.

Stärka marknadsföringen

I Lundsbrunn med omnejd finns flera intressanta platser och miljöer, inte bara för de boende på orten utan även för andra att upptäcka och ta del av. Längs Mariedalsån finns längs vacker och varierad natur. Dessa värden tillsammans med det stora utbudet av aktiviteter tillför redan idag mycket besökare till Lundsbrunn.

Det finns möjligheter att växla upp arbetet med att informera och synliggöra befintliga besöksmål, genom marknadsföring på bland annat kommunens hemsida. Marknadsföring kring lediga tomter och möjliga exploateringsytor för företag bör också lyftas och marknadsföras på ett tydligare sätt.

Vad menas med platsutveckling?

Platsutveckling är att de som bor och verkar på platsen gemensamt tar hand om sin plats med framtidens invånare för ögonen.

Vägen vidare

Fokusområdena som radades upp i föregående kapitel ska ses som en grund för fortsatt arbete. Götene kommun är ansvarig för genomförandet av merparten av åtgärder, men flera kräver också samverkan med både statliga myndigheter och även de lokala krafterna.

Det är viktigt att det fortsatta arbetet kommer in i kommunens ordinarie processer och planering. Att ta tillvara på Lundsbrunns invånares perspektiv är viktigt för att kunna utveckla orten på ett hållbart sätt. Återkommande dialoger kommer att ske mellan kommunen och lokala representanter från tätorterna genom utvecklingsrådet.

